

OYUN VE ÇOCUKLARIMIZ

Oyun; çocukların sonucunu düşünmeden, eğlenmek amacıyla yaptıkları etkinliklerin tümüdür. Bu durumda da oyun çocuklar için **vazgeçilmez** bir durum haline gelmiştir. Peki oyun oynamak çocuğa ne katkı sağlar? Oyun çocuğun enerjisini boşaltmasını ve bütün düşüncelerini ortaya koymasını sağlar. Hayal gücünü genişletir. Çocuk oyun esnasında gerçek ile gerçek dışı arasındaki farkı öğrenir. Oyun sayesinde çocuk sosyalleşir, paylaşmayı öğrenir, yaşlıları ile iletişim kurmayı öğrenmeye başlar, bir dakika anne olur birkaç dakika sonra çocuk olur; yani yaşamdaki rolleri de canlandırmayı öğrenir... Bu bağlamda çocuk için oyun bir ihtiyaçtır. Eğer çocuğun bu ihtiyacı giderilmezse ilerleyen zamanda “çocukluk ihtiyaçları giderilmemiş bir yetişkine dönüşecektir”. Rönesans döneminde çocuklar “küçük yetişkinler” olarak görülüyor ve yetişkine ait tüm beceriler onlara yükleniyordu. Fakat çocuk suç oranlarındaki inanılmaz artış gösterdi ki çocuk “çocuk” olarak kalmalıydı bir yetişkin muamelesi göstermek ya da beklemek yanlıştı ve bu da çocukları suça itiyordu. O dönemden sonra artık çocuklar küçük yetişkinler olarak görülmedi ve gelişmeleri için her türlü çalışmalar yürütüldü. Bunların başında da en önemli ihtiyaçları olan “oyun” geliyordu.

Oyunun çok farklı türleri olduğu gibi yaş gruplarına göre de oyunlar farklılaşır. Çocuk gelişimi konusunda en önemli bilgileri aldığımız Piaget (1962), çocukların oyunlarını, zihinsel gelişime paralel olarak 3 aşamada açıklamıştır. Bu 3 aşamayı kısaca anlatacak olursak;

- Alıştırıcı oyun: Çocuk, doğumundan 18 aya kadar taklit davranışları gösterir. Bu dönemde, bakma, emme, elleri açıp kapama gibi bedensel eylem türündeki basit davranışları sergiler.
- Sembolik oyun: 2–12 yaşlar arasını kapsayan bu dönemde çocuk, çevresinde yaşadığı olayları, kişileri, nesnelere ve hayvanları taklit etmeye başlar. Çocuk, oyunda gerçek model olmaksızın bir bardaktan yalancıkta su içebilir veya at gibi davranabilir.
- Kurallı oyun: 7-12 yaşlarında görülür. Bu dönemde, oyunlar kurallı olur. Kurallara uymayana cezalar verilir, böyle davranışların tekrarlanmasını önlemeye başlarlar.

“Oyuncaklar, çocuğun yeteneklerini gelişmesini sağlayan, böylelikle de büyük bir eğitimsel amacı yerine getiren oyun malzemeleridir”. Oyunlar, nasıl yaş ve cinsiyete göre ayırım gösteriyorsa oyuncaklarda da bu ayırım söz konusudur. Ancak ortak noktaları şudur; hepsi birer **öğrenme** aracıdır. Çocuk evdeki her malzemeyi oyuncak amaçlı kullanabilir. Fakat şu unutulmamalıdır ki; şiddet eğilimi olan çocuklarımızı silah ve kırıcı aletler vermek şiddeti arttıracaktır, ayrıca beden imgesiyle fazla ilgili olan çocuklarımızın da Barbie gibi oyuncaklarla çok fazla oynamamasını da takip etmeli bu duruma hassasiyetle yaklaşmalıyız. Çocukları anlamının en önemli yolu “oyun terapisi”dir. Evde sorumluluklarını yerine getirmeyen bir baba oyun içerisinde çocuk için hiçbir zaman o ailede yer almayacaktır. Ya da kardeş kıskançlığı yaşayan çocuk, aile içerisinde kardeşini alır fakat onun saçını keser ya da onu en çirkin hale sokmaya çalışır. Bu anlamda çocuğun oyun oynarken hangi nesnelere ne atfettiği de çok kıymetlidir... Oyun esnasında fazla sinirlilik ve hassasiyet gösteren çocuklarımızın bu durumu mutlaka bir uzmana danışılmalıdır.

Çocuklarımıza bol oyunlu, bol öğrenmeli tatiller diliyor, siz değerli velilerimize de onlarla bol bol aktivite diliyoruz...

Sevgi ve Saygılarımla...

Psk. Aynur YILMAZ

Mercan Çağrı Koleji Rehberlik Birimi